

Iau 16^{eg} Mawrth 2017

Annwyl Aelodau Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych a'r Tîm Cymorth,

Diolch am roi cyfle i mi ddarparu adborth ar eich Asesiad o Lesiant Lleol drafft a anfonwyd i'r swyddfa yn Chwefror 2017.

Y peth cyntaf yr hoffwn ei wneud yw mynegi'n glir fy mod yn gwerthfawrogi'r heriau yr ydych wedi eu hwynebu wrth ddatblygu'r asesiad y tro hwn, ac rwy'n eich llongyfarch ar eich ymdrechion.

Fy mhrif ffocws wrth ddarparu'r adborth hwn yw eich helpu i ystyried i ba raddau y bydd y gwaith a wnaethpwyd gennych hyd yn hyn yn eich helpu i bennu eich cydamcanion ac ymgymryd â chynllunio llesiant. I mi, y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus sy'n rhoi'r cyfleoedd mwyaf i'r sector cyhoeddus yng Nghymru i newid y ffordd yr ydym yn gwneud pethau yng Nghymru a llunio penderfyniadau ar y cyd a chyflwyno gwasanaethau a fydd o fudd i genedlaethau'r dyfodol.

Mae eich asesiad yn rhan allweddol o hyn, a thra fy mod yn gwerthfawrogi na fydd yn cynnwys y darlun i gyd ar yr adeg y byddwch yn ei gyhoeddi, mae'n bwysig ei fod yn amlinellu'n glir a deallus ddarlun o lesiant Conwy a Sir Ddinbych a llesiant eich cymunedau, sy'n berthnasol yn awr ac i mewn i'r dyfodol.

Dylai eich asesiad eich galluogi i nodi'n glir yr heriau ar gyfer eich ardal a'ch cymunedau, gan ddatblygu cydamcanion sy'n mynd i'r afael â'r heriau hyn.

Ynglwm gweler dogfen sy'n rhoi adborth manwl ar eich asesiad drafft, ac sy'n eich annog i feddwl am yr hyn y dylech fod yn adeiladu arno yn y tymor byr, wrth i chi symud tuag at gynllunio llesiant, ond hefyd yn nhermau asesu llesiant yn y dyfodol.

Yn ystod 2017-18 un o'ch tasgau allweddol fydd datblygu eich cydamcanion llesiant fel rhan o'ch Cynllun Llesiant. Mae'r ddeddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i chi geisio fy nghyngor ar sut i symud tuag at gwrdd â'ch amcanion yn unol ag egwyddor datblygu cynaliadwy (y pum dull o weithio).

Isod rwy'n amlinellu rhai o'r pethau y byddaf yn edrych amdanynt wrth i fy swyddfa barhau i weithio gyda chi. Yn fy marn i mae'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (BGCau) sydd wedi dangos eu bod eisoes yn talu sylw i'r pum dull o weithio, mewn sefyllfa dda i ddatblygu amcanion a Chynlluniau Llesiant a fydd yn fanteisiol i bob sefydliad sy'n ymgyfrannu, yn nhermau maccsimeiddio eu cyfraniad cyfunol i'r nodau, a mynd i'r afael â heriau sy'n pontio'r cenedlaethau.

Hoffwn gychwyn drwy gydnabod a chymeradwyo'r ymagwedd arloesol a fabwysiadwyd gennych tuag at fformatio eich asesiad ar-lein. Mae medru dewis sut i edrych ar yr wybodaeth a fflicio drwyddo yn ddefnyddiol a chredaf fod yr ymagwedd hon yn gwneud eich gwaith yn hygyrch iawn.

Mae'r ffordd yr ydych wedi mynd ati i strwythuro eich asesiad o amgylch 36 mater llesiant sy'n cyfuno prif heriau polisi ac asedau yn ddiddorol a chredaf y bydd yn eich galluogi i ddiweddarau'r asesiad a'i gadw fel dogfen fyw. Tra'ch bod wedi cychwyn yn dda drwy fapio'r 36 mater yn erbyn y saith nod llesiant, gallech adeiladu ar hyn drwy roi mwy o fanylion ar yr **integreiddio** a'r gydberthynas rhwng gwahanol faterion, a mwy o fanylion am y modd y byddai mynd i'r afael â'r materion hyn yn cyfrannu at y nodau. Bydd hyn yn arbennig o bwysig wrth feddwl am rolau perthnasol eich gwahanol sefydliadau wrth facsimeiddio eich cyfraniad i'r nodau.

Roedden yn hapus i weld eich bod wedi gwneud ymdrech wirioneddol i **ennyn ymgyfraniad pobl a chymunedau** yn natblygiad eich asesiad, drwy'r Sgyrsiau Sirol, ymgysylltiad â grwpiau anodd eu cyrraedd a'ch ymchwil Bywyd yn y Gonwy Wledig. Roedd eich gwaith ymgysylltu â'r trydydd sector a'r sector preifat hefyd yn drawiadol, ac mae eich asesiad yn adeiladu i mewn yr wybodaeth ansoddol yr ydych wedi ei gasglu ochr yn ochr â'r dystiolaeth feintiol a'r data.

Mae yna rai enghreifftiau da o ddefnyddio data hirdymor yn eich asesiad, yn cynnwys data'n ymwneud â llifogydd, poblogaeth sy'n heneiddio, newid economaidd a newid hinsawdd ac roeddwn o'r farn bod eich adrannau ar 'beth a wyddom a beth fedrwn ni ei ragfynegi am y dyfodol' yn ddefnyddiol. Mae eich ymagwedd yn rhoi sylfaen dda ar gyfer dadansoddiad deongliadol o ba effeithiau a allai tueddiadau ehangach eu cael ar gymunedau a dinasyddion. Hoffwn eich gweld yn adeiladu ar hyn i gael mwy o ffocws ar yr hirdymor yn eich gwaith wrth iddo fynd rhagddo, ac archwilio pa rai o'ch cymunedau sy'n arbennig o agored i gael eu niweidio gan y tueddiadau hirdymor a nodwyd gennych.

Un o elfennau allweddol y ddeddfwriaeth yw'r ffocws ar **atal problemau** rhag digwydd yn hytrach na gwneud dim mwy nag ymateb iddynt ac rwy'n gweld hyn fel blaenoriaeth allweddol ar gyfer eich cynllunio llesiant. Mae hwn yn faes lle buaswn yn eich annog i dalu mwy o sylw i'r hyn a ddywedir wrthyf gan y data a'r dystiolaeth, er mwyn gwneud synnwyr o'r heriau allweddol a nodwyd gennych.

Ac mae **cydweithio**'n hanfodol i hyn i gyd - mae'n amlwg eich bod wedi gwneud cychwyn ardderchog drwy gynhyrchu un o'r ychydig iawn o asesiadau 'ar y cyd' ag eraill ac mae'n amlwg bod cyfraniad cryf wedi ei wneud gan bartneriaid allweddol yn nhermau darparu data a chynhyrchu dadansoddiad o fewn yr asesiad. Credaf fod gennych yn awr y cyfle i symud eich gwaith partneriaeth i lefel newydd, gan

gydweithio gydag adnoddau a darganfod dulliau newydd o ddelio â hen broblemau. Dylai eich asesiad eich helpu i adnabod y cyfleoedd mwyaf ffrwythlon ar gyfer gwneud hyn.

Mae eich tîm cymorth wedi gweithio'n galed i ddatblygu'r asesiad hwn a bydd ar y bobl sy'n cynorthwyo eich cynllunio llesiant angen eich cefnogaeth lwyr. Nodweddion allweddol yn hyn o beth, mae'n debygol, fydd yr arweinyddiaeth a ddangosir gennych a'ch parodrwydd i roi gofod a chaniatâd i bobl archwilio dulliau newydd o fynd i'r afael â hen broblemau. Yn ei hanfod, mae'r newid hwn mewn diwylliant yn crynhoi natur Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Gan ragweld y gofyniad i mi roi cyngor i chi ar sut y dylech gymryd camau i gwrdd â'ch cydamcanion, hoffwn weld manylion pellach o'r modd y byddwch yn defnyddio'ch asesiad wrth i chi symud tuag at gynllunio llesiant. Buaswn yn gwerthfawrogi'n fawr petaech yn rhoi gwybod i fy swyddfa sut yr ydych wedi ymateb i'n hadborth. Bydd hefyd yn bwysig i chi roi fy adborth i'r pwyllgor craffu sy'n arwain y gwaith o graffu ar waith y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus. Adnabuwyd yr angen am ymagwedd fwy adeiladol tuag at graffu sy'n rhan bwysig o facsimeiddio gweithredu ar y cyd ar lefel leol.

Gobeithiaf fod ein hadborth yn glir ac yn ddefnyddiol yn y cyfnod hwn. Fodd bynnag, rhaid i mi ailadrodd nad wyf yn gweld eich asesiad fel digwyddiad unwaith ac am byth. Wrth symud ymlaen byddaf yn rhoi cyfleoedd i Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus rannu dysgu ac arfer gorau a fydd gobeithio yn ennyn eich ymgyfraniad, er mwyn darparu'r llwyfan gorau i chi ar gyfer cyflawni eich ymrwymadau parhaus o dan y Ddeddf.

Dymuniadau gorau

Sophie Howe
Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru

Adborth oddi wrth Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru Ar Aseiad o Lesiant Lleol draft Bwrdd Gwasanaethau cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych

1. Cyflwyniad

Mae'r adroddiad canlynol yn rhoi adborth Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol i Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych ar *Ymgynghoriad ar Aseiad o Lesiant Lleol drafft Conwy a Sir Ddinbych* yn Chwefror 2017. Mae'r adborth hwn yn seiliedig ar yr adolygiad a wnaed gan ein tîm prosiect¹ o'r dogfennau a'r trafodaethau allweddol canlynol:

- Aseiad Conwy a Sir Ddinbych o Lesiant Lleol: Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych. Chwefror 2017
- Conwy a Sir Ddinbych: 11 Proffil Ardal
- Trafodaeth dros y ffôn rhwng y tîm prosiect ac aelodau tîm y BGC ar 17^{eg} Chwefror

Y bwriad yw i'r adborth hwn gael ei ddefnyddio i drwytho cyhoeddi'r aseiad yng ngwanwyn 2017 - Ile mae hynny'n bosibl o gydnabod yr amserlenni sy'n bodoli - ond mae'n bwysicach ei fod yn trwytho prosesau parhaus datblygiad eich aseiad a'ch cynllunio llesiant.

Mae'r aseiad wedi ei adolygu gan y tîm prosiect a ddefnyddiodd set o feini prawf, wedi eu datblygu'n arbennig ar gyfer ffocysu ar agweddau ar gynhyrchiad a methodoleg ac ar y dadansoddiad o'r aseiad a gofynion y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae'r meini prawf hyn yn ein galluogi i adolygu ystod eang o ymagweddau tuag at aseiad lleol o lesiant, sydd wedi cael eu defnyddio ledled Cymru. Mae hyn hefyd wedi ein galluogi i ddarparu adborth pwrpasol i FGCau, gan amlygu cryfderau a meysydd â photensial ar gyfer eu gwella. Bydd yr ymagwedd gyson hon hefyd yn galluogi'r Comisiynydd i adnabod materion allweddol ac amlygu cyfleoedd ar gyfer dysgu ar y cyd, ar lefel Cymru-gyfan, ar gyfer yr ystod eang o gyrff y sector cyhoeddus a chyrrff eraill sy'n ymgyfrannu yng nghynllunio llesiant.

¹ Dr. Alan Netherwood, Netherwood Sustainable Futures, Dr. Andrew Flynn, Prifysgol Caerdydd a Dr. Mark Lang, Mark Lang Consulting

Tra'n bod yn deall bod yr Aseidiadau Llesiant yn broses barhaus, ac y bydd gwaith pellach yn cael ei wneud yn y misoedd sy'n dod, mae'n bwysig eich bod yn nodi a gweithredu ar y sylwadau canlynol wrth i'r asesiad Llesiant gael ei ddatblygu, ei addasu a'i gynyddu i drwytho cynllunio Llesiant ar draws y BGC.

2. Nodau Llesiant cenedlaethol

Un o'r materion yr ydym wedi ei ystyried yw pa mor effeithiol yr adlewyrchwyd y saith nod Llesiant cenedlaethol yn yr asesiad, gan fod y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei gwneud yn ofynnol i FGCau ddangos sut y maent yn cynllunio i facsimeiddio eu cyfraniad i'r nodau. Mae'n bwysig bod yna gysylltiad clir rhwng y data yn yr aseidiadau, y dehongliad ohono a'n dealltwriaeth ni o bob agwedd ar lesiant yn ein cymunedau. Deallwn y bydd y BGCau yn datblygu gwahanol ddulliau o adlewyrchu Llesiant; yn achos Conwy a Sir Ddinbych drwy 36 mater Llesiant, gan gyfuno heriau polisi allweddol a'r asedau.

Deallwn o'n sgwrs dros y ffôn bod y 36 mater hyn wedi eu hadnabod o fewn y bartneriaeth. Byddai'n ddefnyddiol petai'r asesiad yn egluro pam y mabwysiadwyd yr ymagwedd hon a rhoi rhyw gyd-destun ar gyfer eu dewisiad. Pam mae'r 36 mater hyn o berthnasedd i lesiant uwchlaw eraill?

I'r BGC ddeall sut y gall facsimeiddio'i gyfraniad i'r saith nod Llesiant cenedlaethol, credwn y bydd angen i'r berthynas rhwng y 'ffrâm' hon yn yr asesiad a'r nodau cenedlaethol gael eu deall a'u cyfleu yn glir. Sut allai'r BGC wneud y cyfraniad mwyaf posibl yn y meysydd a adnabuwyd? Pa rai yw meysydd gweithredu'r BGCau lle mae angen gwella cyfraniad? Ble mae'r cyfleoedd i gyflawni nodau niferus drwy fynd i'r afael â materion allweddol? Oes yna unrhyw nodau nad yw'r BGC yn cyfrannu atynt drwy'r 36 mater ac arnynt angen deall sut y *gallent* gyfrannu (e.e. y nod Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang?). Byddai'r dadansoddiad hwn yn trwytho datblygiad Cynllun ac yn galluogi'r BGC i ddeall arwyddocâd posibl ac effaith gweithredu ar y cyd i *facsimeiddio*'u cyfraniad.

Mae'n ddefnyddiol i weld y matrices yn 1.4 yn mapio nodau Llesiant yn erbyn y 36 mater. Tra'i bod yn amlwg bod yna resymeg glir dros y 'mapio', nid ydym yn glir am gyfraniad neilltuol pob un o'r 36 i'r nodau. I adeiladu ar hyn byddai'n ddefnyddiol i weld naratif i ddisgrifio pob perthynas. Gallai hyn gael ei gynnwys yn yr Atodiad, neu fel rhan o'r tudalennau gwe (efallai o fewn y tab '*porwch yn ôl y thema lesiant*'). Byddai hefyd yn ddefnyddiol i ddeall pa fewnwelediad a ddarparwyd gan yr ymarfer hwn ar gyfer y BGC? Deallwn fod y materion yn drawsbynciol, ond beth ddywed hyn wrth y BGC am y cydgysylltiadau hollbwysig rhwng y 36 mater? (caiff hyn ei archwilio ymhellach isod yn adran 8 ar *Integreiddio*).

Mae'n gadarnhaol i weld Adran 5 hefyd yn cysylltu â'r mesurau llesiant cenedlaethol. Dengys hyn yn glir i ni fod amrywiaeth mawr o ddata ar gael ar lefel lleol a byddai peth dehongliad pellach o'r tabl hwn yn ddefnyddiol. Beth ddywed hyn wrthym am yr hyn sydd ei angen ar lefel cenedlaethol ar gyfer datblygu sylfaen dystiolaeth ynglŷn â llesiant? Beth fedr y BGC ei hunan ei wneud i fynd i'r afael â'r bylchau data? (gweler sylwadau nes ymlaen ar fylchau data yn 11 isod).

3. Cynnwys data – ardal a lle

Mae'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei gwneud yn ofynnol i asesiadau ffocysu ar yr ardal a'r 'lle' ac adlewyrchu'r amrywiaeth o gymunedau ledled eich ardal. Rydym wedi ystyried i ba raddau y mae cynnwys data eich asesiad yn gwneud hyn.

Credwn fod yr 11 Proffil Ardal sydd ar gael ar y wefan yn rhoi trosolwg ardderchog o'r ardaloedd hyn a phenderfynyddion llesiant hollbwysig, a dylid rhoi mwy o amlygrwydd iddynt yn y brif ddogfen.

Tra'n bod yn deall, o'n sgwrs dros y ffôn a'r wybodaeth yn Adran 3, yr anhawster o ddatblygu darlun lleol o lesiant o'r persbectif meintiol, mae'r 11 proffil hyn yn dangos safon uchel o ddehongli'r 'ardal' ac yn rhoi sail ardderchog ar gyfer dealltwriaeth bellach o'r gwahaniaethau, yr asesu a'r anghydraddoldebau ar draws Conwy a Sir Ddinbych. Cwestiwn allweddol y dylid mynd i'r afael ag ef wrth gynhyrchu'r asesiad a'r cynllun terfynol yw pa themâu a gwahaniaethau cyffredin sy'n dod i'r amlwg o'r data ansoddol a'r dehongliad ar gyfer yr 11 ardal hyn?

Yn y brif ddogfen mae data LSOA a MSOA wedi ei ddefnyddio'n dda yn rhai o'r 36 adran (tlodi, perygl llifogydd ac asedau amgylcheddol) ac yn rhoi mewnwleidiad clir ar lefel seiliedig ar le. Ychydig o ddealltwriaeth a ddarperir gan adrannau eraill o wahaniaethau gofodol ar draws y cymunedau amrywiol yn yr ardal. Pam fod cymaint o fwllch mewn disgwyliad oes rhwng gwahanol rannau o'r ardal, beth yw'r penderfynyddion? Oes yna wahaniaethau yn hyfywedd Canol Trefi? Oes yna ardaloedd arbennig lle mae ynysu gwledig yn arbennig o ddifrifol? A yw ffyrdd o fyw afiach a phroblemau gordewdra'n gyson ar draws Conwy a Sir Ddinbych neu'n fwy amlwg mewn cymunedau arbennig. Ble mae'r sector gwirfoddol yn fwyaf gweithgar?

Gellid adeiladu darlun o lesiant lleol ar gyfer y 36 mater, yn syml iawn, drwy ofyn y cwestiwn

“Oes yna unrhyw wahaniaethau arwyddocaol a phenodol rhwng ardaloedd?” yn erbyn pob un, a gofyn i'r awduron neu gyfranwyr ystyried y cwestiwn hwn, yn ogystal â rhestru ffynonellau data a bylchau.

4. Cynnwys data – anghenion gwasanaethau cyhoeddus

Credwn ei bod yn bwysig bod gennych ddarlun clir o wahanol anghenion pobl a chymunedau yn awr ac yn y dyfodol, a bod goblygiadau'r anghenion hyn wedi eu deall. Rydym wedi ystyried i ba raddau y mae cynnwys data'r asesiad yn ffocysu ar anghenion gwasanaethau cyhoeddus, o fewn cymunedau ac ar gyfer grwpiau arbennig ac unigolion.

Blaenoriaeth i fy swyddfa yw annog cyrff cyhoeddus a BGCau i sicrhau eu bod yn y lle cyntaf yn ennyn ymgyfraniad pobl a chymunedau mewn ffyrdd sy'n rhoi mwy o weledigaeth iddynt o brofiadau pobl o gyrff cyhoeddus, ac yn ail weithredu ar y mewnwelediadau hyn pan fyddant yn gwneud penderfyniadau ac yn cyflwyno gwasanaethau. Enghraifft o be rydych chi wedi gwneud hyn yw ble mae data Asesiad Anghenion Poblogaeth wedi trwytho'r adran 'Mynediad i Wasanaethau'. Rydym hefyd yn deall o'n sgwrs bod y Sgwrs Sirol wedi rhoi mewnwelediad gwerthfawr i anghenion gwasanaethau cyhoeddus.

Tra caiff gwasanaethau cyhoeddus eu hystyried yn benodol yn Adran 2.36 yn gyffredinol, byddai'r asesiad ar ei ennill o ystyriaeth fwy cyson o beth yw'r goblygiadau i'r gwasanaethau cyhoeddus ar gyfer pob un o'r 35 mater arall. Ydy'r ymagwedd bresennol yn ddigon? Oes angen rhagor o wasanaethau cyhoeddus, rhai newydd neu rai wedi eu haddasu? Oes yna amrywiaethau gofodol mewn gwasanaethau cyhoeddus ar draws yr ardal?

Enghraifft o hyn yw bod yna, mae'n amlwg, fwlch clir rhwng sgiliau ac anghenion yr economi lleol er gwaethaf ymdrech enfawr o gyfeiriad gwahanol sectorau. Mae hwn yn ddefnydd da o ymchwil - ond gellid ei gryfhau ymhellach o gael dadansoddiad cynharach ar y goblygiadau i'r sector cyhoeddus wrth ddatblygu sgiliau a pherthnasedd i Gonwy a Sir Ddinbych yn arbennig - ydy hyn yn ymwneud â'r sector cyhoeddus, yn cynorthwyo datblygiad sgiliau yn yr economi gwledig, neu ddatblygu sgiliau i hybu hunangyflogaeth? Mae'r ddogfen yn gwneud hyn yn dda yn yr adrannau ar 'Heneiddio'n Dda' a 'Gofal Di-dâl' a dylai adrannau eraill ailadrodd y lefel hwn o ddadansoddiad a dehongliad.

Yn y fan hon, mae'n amlwg bod yna lawer o dystiolaeth y gellid ei ddwyn at ei gilydd mewn crynodeb ehangach ar y bylchau arwyddocaol mewn cyflwyniad gwasanaethau cyhoeddus a'r heriau i wasanaethau dros y tymor byr, canolig a'r hirdymor. Dylai fersiynau'r dyfodol o'r asesiad fynd i'r afael â hyn er mwyn trwytho'r BGC ynglŷn â ble mae angen gweithredu.

5. Dadansoddiad Meintiol ac Ansoddol

Rydym yn cydnabod yr her o gydbwysu data, mewnwelediadau a thystiolaeth ar gyfer cynhyrchu dealltwriaeth orffenedig o lesiant cymunedau ac unigolion yn y tymor byr, canolig a'r hirdymor. Un o'n prif ystyriaethau fu i ba raddau y mae dadansoddiad meintiol ac ansoddol a dulliau dadansoddi wrth asesu'n rhoi darlun cyffredinol o lesiant amgylcheddol, economaidd, diwylliannol a chymdeithasol, ynghyd â sylwebaeth ddechreuol ar oblygiadau'r 'darlun' hwn i gymunedau. h.y. beth sydd o bwys mewn gwirionedd?

Mae'r ffordd y mae adrannau wedi eu trefnu ar gyfer y 36 mater yn gadarnhaol, ac yn rhoi strwythur y gellir ei lenwi â data newydd wrth iddo ymddangos, o dan y penawdau: *beth sy'n digwydd nawr; beth a wyddom neu beth fedrwn ni ei ragweld am y dyfodol; beth mae pobl yn ei ddweud wrthym*. Gellid datblygu'r ymagwedd hon drwy ystyried cwestiynau pellach ar gyfer yr asesiad a'r Cynllun megis: beth mae hyn yn ei ddweud wrthym am lesiant? ydy ymagweddau presennol yn ddigonol?; pa weithredu pellach sydd ei angen?; pa weithredu ar y cyd fedr fynd i'r afael â'r mater hwn?

Mae'n amlwg bod llawer o amrywiaeth yn ansawdd y mewnbyn yn y 'ffrâm' hon ar hyn o bryd, ac mewn rhai meysydd mae angen ei wella (gweler sylwadau penodol isod). Mae'r paragraffau canlynol yn rhoi adborth mwy penodol ar draws pob un o'r 36 mater o dan nifer o 'themâu' cyffredin:

arwyddocâd i Gonwy a Sir Ddinbych ac effaith ar lesiant – gellid gwella rhai adrannau drwy ddehongli'n fwy eang arwyddocâd y mater ar y lefel lleol. Mae'r adrannau hyn yn rhoi disgrifiadau cyffredinol am paham mae pethau'n bwysig, gyda dehongliad cyfyngedig ar gyfer yr ardal e.e. newid hinsawdd; tlodi tanwydd; cychwyn gorau mewn bywyd; dementia a ffyrdd iach o fyw.

ffocws ar heriau a digonolrwydd ymagweddau presennol – gellid gwella rhai adrannau drwy ddisgrifio'n well yr heriau i lesiant fel canlyniad i 'fater' yn hytrach na dim ond disgrifio'r sefyllfa neu ddweud paham mae'r mater yn bwysig. Tra gall hyn fod yn ddealladwy, mae angen ei wneud yn fwy dealladwy e.e. beth yw'r heriau penodol i lesiant ymhlyg mewn tlodi ac amddifadedd, yr amgylchedd naturiol a llifogydd ac, a yw ymagweddau presennol yn ddigonol ar gyfer cwrdd â'r heriau yn yr ardal?

cyd-destun ehangach ar gyfer y 36 mater – mewn llawer achos mae'r dangosydd neu'r mesur yn sbarduno'r naratif llesiant yn hytrach na'i gynorthwyo. Byddai rhai adrannau'n elwa o ddarparu naratif ehangach ar lesiant o dan y 'mater' – er enghraifft:

- *'technoleg newydd'* – gwasanaeth band eang a'i effaith ar yr economi yw'r 'mater' a gaiff y sylw mwyaf yn y fan hon, ond mae'n amlwg bod gan 'dechnoleg newydd' effeithiau

- mawr cymdeithasol ar rwydweithiau, cydlyniad, ac yn y blaen nad ydynt yn cael eu hadlewyrchu yn yr asesiad ar hyn o bryd;
- *trafnidiaeth* – mae diogelwch ar y ffyrdd yn amlwg yn bwysig, ond pa mor gydnherth yw seilwaith trafndiaeth dros y tymor canolig i'r hirdymor yn yr ardal?
- *gwirfoddoli* – mae niferoedd yn bwysig ond beth a gynigir gan yr adran wirfoddol a ble?
- *diwylliant* – ceir ffocws cryf ar asedau adeiledig – ond pa effaith a gaiff bwyd, diod, ffermio a digwyddiadau diwylliedig ar draws Conwy a Sir Ddinbych ar lesiant?
- *yr iaith Gymraeg* - mae'r niferoedd sy'n siarad Gymraeg yn amlwg yn bwysig, ond ychydig o eglurhad a geir o ba mor allweddol yw'r mater hwn i lesiant a diwylliant yn *benodol* yng Nghonwy a Sir Ddinbych.
- *diffyg dehongli data* – mewn rhai achosion, darperir data heb unrhyw gyd-destun nac eglurhad e.e. cyfleoedd cyfartal a chydlyniad; mewn achosion eraill mae ffocws ar berfformiad, yn arbennig mewn ysgolion ac ailgylchu. Beth mae'r rhain yn ei ddweud wrthym am lesiant yng Nghonwy a Sir Ddinbych? A yw'r ysgolion yn ddigonol, beth yw'r pwysau ar y gwasanaeth hwn? Beth yw'r goblygiadau i gydlyniad cymunedol yn deillio o'r data sydd ar gael? Oes yna ddiffyg cydlyniad mewn cymunedau arbennig? Gellid gwella'r adrannau hyn gan beth naratif deongliadol.
- *bylchau gwybodaeth* – dylai pob un o'r 36 mater ddarparu gwybodaeth ar ba wybodaeth sy'n hollbwysig ar gyfer deall y 'mater' a ble mae bylchau'n bodoli – dylai hyn gael ei grynhoi a'i ddadansoddi (gweler adran 11 isod).

Mae yna rai enghreifftiau da sy'n dangos ble mae'r asesiad yn darparu dehongliad ardderchog, dealltwriaeth glir o'r modd y mae hyn yn berthnasol i Gonwy a Sir Ddinbych gyda chydbwysedd da rhwng data meintiol ac ansoddol i ddangos yr heriau i lesiant. Dylai pob adran wneud ymdrech i gyrraedd y lefel hwn yn yr adrannau canlynol: anghenion tai, camdriniaeth ddomestig; cyfleoedd cyflogaeth lleol; cam-fanteisio'n rhywiol ar blant. Mae'r adrannau ar ofal cymdeithasol ac iechyd o bwys arbennig (a dylid eu croesgyfeirio gydag adran 2.12) ac amaeth a choedwigaeth.

6. Heriau allweddol

Mae'n bwysig bod asesiadau llesiant, wrth asesu cyflwr llesiant, yn ffocysu ar heriau allweddol i lesiant yn y tymor byr, canolig a'r hirdymor, yn ogystal â'r priodoleddau cadarnhaol a'r asedau yn yr ardal. Mae hyn yn cynnwys cyfaddawdau rhwng gwahanol nodau llesiant, tensiynau, asedau a diffygion o fewn yr ardal.

Fel y disgrifiwyd mewn pwyntiau cynharach yn y ddogfen hon, mae'r asesiad, mewn manau, yn darparu naratif cryf iawn ar heriau allweddol i Gonwy a Sir Ddinbych. Fodd bynnag mae'r materion hyn yn aml o fewn darnau o destun ac ni thelir digon o sylw iddynt. Byddai mwy o ddehongli, fel y nodwyd, yn helpu i ddwyn sylw at densiynau allweddol, cyfaddawdau a heriau. Er enghraifft effaith Brexit, newid hinsawdd, caledi, diwygio lles, poblogaeth sy'n heneiddio, tueddiadau iechyd, hygyrchedd gwledig – cyfeirir at y rhain nifer o weithiau, mewn llawer gwahanol gyd-destun. Mae yna lawer o ddata cyfoethog yn yr asesiad, y gellid ei ddwyn at ei gilydd mewn adran sy'n crynhoi'r prif heriau i lesiant.

Tra'n bod yn deall bod Brexit yn dwyn ansicrwydd mawr, mae goblygiadau posibl Brexit, er enghraifft ar gyllid ardaloedd gwledig, ar gyllid seilwaith, a chyllid sgiliau, yn fater allweddol a fydd yn cael effaith ar Gonwy a Sir Ddinbych ar draws pob un o'r 36 mater llesiant. Byddai'n ddefnyddiol i gynnwys peth myfyrdod ar effeithiau tebygol ar ddinasyddion wrth i FGCau symud tuag at gynllunio llesiant.

Gellid cryfhau'r asesiad drwy ffocysu'n fwy clir ar asedau'r ardal. Cydnabyddwn mai'r bwriad yw datblygu dealltwriaeth o'r hyn sy'n dda am fyw yng Nghonwy a Sir Ddinbych a bod llawer o'r 36 mater yn ceisio datblygu eich dealltwriaeth o asedau economaidd, diwylliannol ac amgylcheddol. Hefyd mae yna feysydd eraill lle gallech ddatblygu eich dealltwriaeth o asedau wrth i'r asesiad a'r Cynllun ddatblygu, yn cynnwys:

- Asedau economaidd poblogaeth sy'n heneiddio, yn nhermau sgiliau, gwirfoddoli, gwariant ymddeol, twristiaeth
- Cryfder y sector cymunedol wrth gynorthwyo llesiant cymdeithasol, natur rhwydweithiau cymdeithasol, ffabrig cymdeithasol trefi a phentrefi
- Rôl yr economi anariannol mewn llesiant cymunedol, asedau corfforol, banciau bwyd, trosglwyddo asedau cymunedol ac yn y blaen a lefelau (a chryfderau) gofal di-dâl
- Bywiogrwydd diwylliant o gwmpas y celfyddydau, iaith, rhwydweithiau cymdeithasol, bwyd a diodydd lleol, sioeau amaeth, rhwydweithiau gwybodaeth a gwirfoddoli

Gellid cyflawni hyn drwy ddatblygu'r ymagwedd ansoddol sydd eisoes ar y gweill yn yr 11 Proffil Ardal a chasglu'r wybodaeth, dros amser, i ddatblygu darlun mwy cynnil o lesiant ar draws yr ardal gyfan nag a geir ar hyn o bryd.

Byddai hefyd yn ddefnyddiol i ddarparu gwell dealltwriaeth o'r modd y mae heriau'n amlygu eu hunain mewn gwahanol ardaloedd o Gonwy a Sir Ddinbych, a pha gymunedau arbennig sy'n gydnherth neu sy'n agored i gael eu niweidio gan dueddiadau presennol a thueddiadau'r dyfodol. Dylai hyn gynnwys ynni

critigol, dŵr a seilwaith trafndiaeth. Mae'r math hyn o wybodaeth o berthnasedd allweddol i'r BGC, darpariaeth gwasanaethau a llesiant cymunedol yn y dyfodol.

7. Ymgysylltiad, ymgyfraniad a chydweithio

Mae'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn dangos yn glir bod cydweithio ac ymgyfrannu yn ddau o'r pum dull o weithio sydd ag angen i FGCau eu defnyddio'n gyson yn eu gwaith. Fel canlyniad, bu gennym ddiddordeb arbennig yn lefel a dulliau ymgysylltu, ymgyfrannu a chydweithio ar draws y bartneriaeth a ystyriwyd wrth gynhyrchu'r asesiad, yn cynnwys ymgysylltiad â chymunedau, y cyhoedd, y trydydd sector a sefydliadau'r sector preifat.

Mae'n amlwg oddi wrth y ddogfen a'n sgwrs bod llawer o ymdrech wedi ei gwneud i drwytho'r asesiad drwy ymgynghori gyda rhanddeiliaid, aelodau etholedig a chymunedau. Mae'r Sgyrsiau Sirol, ymgysylltiad â grwpiau anodd eu cyrraedd a'ch ymchwil Bywyd yn y Gonwy Wledig ynghyd ag ymgysylltiad swyddogion a phartneriaid wedi rhoi arwydd cryf o faterion llesiant ar draws yr ardal. Mae hyn wedi cael ei adlewyrchi'n dda o dan lawer o'r 36 'mater' yn yr adran "beth mae pobl yn ei ddweud wrthym". Yn gyffredinol mae'r ymgynghoriad wedi rhoi arwydd clir o beth sy'n bwysig i bobl o safbwynt llesiant a gwasanaethau cyhoeddus.

Yn ystod y sgwrs dros y ffôn gyda thîm y BGC roedd yn braf clywed i ba raddau mae'r asesiad hwn wedi gweithredu fel catalydd i ddatblygu cydweithio ar draws y BGC, yn cynnwys rhwng y ddau Gyngor. Mae'n amlwg bod cyfraniad cryf wedi ei wneud gan bartneriaid allweddol yn nhermau darparu data a chynhyrchu'r dadansoddiad o fewn yr Asesiad. Mae'r ymgysylltiad ar draws y sector gwirfoddol o bwys arbennig, a gellir adeiladu arno i ddatblygu eich dealltwriaeth o asedau a amlygir ym mhwynt 7 uchod.

Hefyd mae'r ymgysylltiad a'r sector preifat ym Mae Colwyn o bwys. Bydd yn bwysig i barhau i adeiladu ar yr ymgysylltiad hwn a'r sector preifat i sicrhau eu mewnwleidiad i bob agwedd ar lesiant, ond yn arbennig yn nhermau busnesau bach, yr economi amaethyddol a bywiogrwydd canol trefi.

8. Integreiddio

Un o amcanion allweddol Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yw datblygu integreiddio ar bob lefel ar draws y sector cyhoeddus. Credwn ei bod yn bwysig ein bod yn deall y gydberthynas rhwng llesiant amgylcheddol, cymdeithasol, economaidd a diwylliannol. Fel canlyniad rydym wedi bod yn awyddus i ystyried faint o integreiddio sy'n bodoli rhwng polisi traddodiadol a seilos sefydliadol wrth gynhyrchu'r

asesiad. Mae'n bwysig bod y data a restrir yn yr asesiad yn cael ei archwilio ar draws polisi traddodiadol a seilos sefydliadol, i ddehongli beth a olyga hyn i lesiant yn yr ardal.

Mae yna le i roi mwy o ystyriaeth i'r data o bob adran (ac o fewn pob adran) ochr yn ochr â data'r lleill, ac ystyriaeth o'r cgydberthynas rhwng data. Mae hwn yn faes i chi roi mwy o ystyriaeth iddo wrth i chi gwblhau eich asesiad ar gyfer ei gyhoeddi, ac wrth i chi symud ymlaen i gynllunio llesiant.

Mae lle i fwy o integreiddio a mwy o archwiliad o'r berthynas polisi/heriau rhwng pob thema – er enghraifft, ynysu gwledig ac iechyd meddyliol, datblygu economaidd a pherygl llifogydd, technolegau newydd a chydlynid cymdeithasol, twristiaeth ac asedau amgylcheddol. Mae angen archwilio'r cydgysylltiadau a'u cydnabod fel rhan o ymdrech ehangach i ddehongli data a gasglwyd hyd yn hyn. Mae hwn yn rhywbeth i'r BGC ei ystyried fel mater pwysig wrth iddo ddatblygu ei gynllunio llesiant.

9. Rhagwelediad a thueddiadau'r dyfodol

Un o heriau allweddol y ddeddfwriaeth yw ystyried llesiant yn y tymor byr, canolig *a'r hirdymor* drwy gydol yr asesiad a'r broses Gynllunio. Mae gennym ddiddordeb yn lefel y rhagwelediad a'r defnydd a wneir o ddadansoddiad o dueddiadau'r dyfodol. Deallwn o'r sgwrs dros y ffôn bod yna gyfle i ddatblygu'r asesiad i gynnwys mwy o ddadansoddiad o effaith tueddiadau'r dyfodol ar lesiant a buaswn yn eich annog i dalu sylw i hyn o fewn y BGC.

Mae yna rai enghreifftiau da yn yr asesiad lle mae data hirdymor wedi ei ddefnyddio i asesu llifogydd, poblogaeth sy'n heneiddio, newid economaidd a newid hinsawdd. Mae'n gadarnhaol i weld yr adran ar *'beth a wyddom a beth fedrwn ni ei ragweld am y dyfodol'*. Mae yna amrywiaeth yn y ffordd y mae'r adran hon wedi ei chwblhau, ond mae'n darparu sail dda ar gyfer dadansoddiad mwy deongliadol o ba effeithiau y gallai tueddiadau ehangach eu cael ar gymunedau a dinasyddion.

Fodd bynnag mae angen talu mwy o sylw i effaith posibl tueddiadau hirdymor ar y 36 mater a'r Proffiliau Ardal ac mae hwn yn rhywbeth y buasem yn disgwyl ei weld yn datblygu wrth i'r gwaith ar yr asesiad barhau ac wrth i chi symud tuag at gynllunio llesiant, h.y. pa gymunedau sy'n arbennig o agored i niwed/yn gydnerth yn yr hirdymor, ac ym mha fodd y maent yn agored i niwed neu'n gydnerth.

Gellid mabwysiadu ymagwedd syml i fynd i'r afael â'r mater hwn – gwneud crynodeb o'r heriau yn y tymor byr, canolig a'r hirdymor ar gyfer pob un o'r 36 mater, gan nodi ble mae goblygiadau posibl arwyddocaol ar gyfer yr ardal, a bylchau yn eich dealltwriaeth o dueddiadau'r hirdymor. Gallai hyn helpu'r BGC i flaenoriaethau heriau hollbwysig, bylchau mewn gwybodaeth a ble mae angen gweithredu ar y cyd.

Bydd Llywodraeth Cymru'n cynhyrchu eu Hadroddiad Tueddiadau'r Dyfodol ym Mai 2017. Y bwriad ar hyn o bryd yw cynnwys 6 thema allweddol: Poblogaeth, Economi, Adnoddau Naturiol a Newid Hinsawdd, Iechyd, Defnyddio Tir a Seilwaith a Newid Cymdeithasol. Bydd angen i'ch asesiad dalu sylw i'r data a gynhwysir yn hwn, ond dylai anelu at roi pwyslais eglurach ar heriau'r hirdymor i lesiant yng Nghonwy a Sir Ddinbych yn yr asesiad a gyhoeddwyd ym mis Mawrth.

10. Materion trawsffiniol

Mae integreiddio a chydweithio'n ganolog i gyrff cyhoeddus pan fyddant yn cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy i'w gweithgareddau. Un o'n hamcanion fu adolygu i ba raddau y mae'r asesiad wedi ystyried materion trawsffiniol ar gyfer gweithredu rhanbarthol a chenedlaethol.

Byddai dadansoddiad manylach o faterion rhanbarthol trawsffiniol allweddol sy'n effeithio ar Gonwy a Sir Ddinbych wedi bod yn fuddiol, i drwytho eich cynllunio llesiant. Gallai'r asesiad hwn ddarparu eglurhad cliriach o rôl yr ardal a'i pherthynas â'i hawdurdodau cyfagos, ac o fewn y rhanbarth. Bydd hefyd yn bwysig i FGCau ystyried casgliadau asesiadau o lesiant lleol yn yr ardaloedd cyfagos wrth i'r cynllun ddatblygu, gan adeiladu ar eich cydweithio hyd yn hyn.

Mae'n amlwg bod yna ystod o faterion rhanbarthol sydd wedi eu hamlygu drwy'r holl asesiad, yn cynnwys iechyd a gofal cymdeithasol, rheoli ar raddfa tirwedd, cymudo, trafndiaeth, datblygu economaidd ac eraill. Nodwyd gennym o'r sgwrs dros y ffôn pa mor bwysig yw hi i'r asesiad drwytho gwaith y gwahanol bartneriaethau rhanbarthol, ac yn ei dro fwydo gwybodaeth newydd o'r gweithgaredd rhanbarthol hwn yn ôl i'r asesiad. Mae'n amlwg bod gan y BGC rôl bwysig mewn hwyluso gwybodaeth a chynllunio ar y gwahanol lefelau llywodraethu hyn.

11. Ansawdd data a bylchau data

Bwriad Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yw sicrhau y bydd cynllunio llesiant yn broses barhaol lle bydd y sylfaen dystiolaeth yn gwella'n raddol dros amser i alluogi cyrff cyhoeddus ac eraill i ddeall a chynllunio ar gyfer llesiant yn eu cymunedau. Rydym yn awyddus i ddeall ymagwedd BGCau tuag at ansawdd data a bylchau data yn ystod yr asesiad ac wrth i faterion data symud yn eu blaen.

Mae hwn yn faes lle gallai'r broses asesu yng Nghonwy a Sir Ddinbych gael ei chryfhau gan mai prin ar hyn o bryd yw'r arwyddion o fylchau data, ac nid oes llawer o fyfyrion ar ansawdd data ychwaith. Ar hyn o bryd mae'r asesiad yn amlygu bylchau yn unig o dan yr adrannau ar 'dyfodol', trafndiaeth, diwylliant a risgiau sy'n dod i'r amlwg.

Buaswn yn eich annog i ddatblygu dealltwriaeth ehangach o fylchau data a chrynhoi'r rhain ar gyfer y 36 'mater', efallai ehangu'r adran ar "beth wyddom ni a phobl eraill" i gynnwys:

- beth sydd arnom angen ei wybod dros y tymor byr ar gyfer yr asesiad
- ble mae angen i ni ddatblygu ein dealltwriaeth o lesiant fel BGC

Bydd dadansoddiad cyffredinol o'r math hwn hefyd yn bwysig ar gyfer deall oes yna unrhyw batrymau mewn anghenion data o bob rhan o'r 36 mater, a beth yw'r ffordd orau o fynd i'r afael â'r bylchau hyn. Byddai'n fanteisiol i'r BGC ddeall sut y gallai wella'i ddealltwriaeth a ble all fod yna angen adnoddau.

Byddai hyn yn galluogi'r BGC i adeiladu ar waith cyfredol a chynllunio ar gyfer gwella ansawdd data yn ystod y flwyddyn nesaf a thu hwnt, gan helpu partneriaid y BGC i adeiladu ymchwil data a rheoli i mewn i'w busnes a'u cynllunio corfforaethol. Byddai hefyd yn rhoi arwydd o anghenion y BGC i Lywodraeth Cymru, y Swyddfa ac Uned Archwilio Cymru.

12. Defnyddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy

Mae'r arweiniad statudol yn gosod cyfrifoldeb ar FGCau i *facsimieiddio*'u cyfraniad i'r nodau llesiant drwy ddefnyddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn eu dull o weithio. Rydym wedi bod yn awyddus i ddeall sut mae'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r pum dull o weithio wedi cael eu defnyddio yn ystod asesiadau llesiant.

Mae'n amlwg bod yna rai elfennau yn eich ymagwedd sy'n dangos sut mae'r pum dull o weithio wedi cael eu hystyried fel rhan o'r broses datblygu asesiad:

Hirdymor – drwy ddefnyddio data hirdymor o dan y 36 mater

Ymglyfraniad – drwy'r gwaith ymgynghori yr ymgymerwyd ag ef

Cydweithio – drwt dîm prosiect y BGC ac ymglyfraniad rhanddeiliaid

Atal – drwy'r drafodaeth o'r ymyriad cynnar

Fodd bynnag ychydig o dystiolaeth a geir sy'n dangos bod yr egwyddor datblygu cynaliadwy wedi ei defnyddio fel modd o weithio yn yr asesiad hwn (gweler sylwadau ar *Integreiddio* o dan bwynt 9). Nid oes unrhyw gyfeiriad at yr egwyddor datblygu cynaliadwy a'r pum dull o weithio fel y nodir yn y statud.

Mae'n bwysig i'r BGC roi mwy o ystyriaeth i hyn wrth i chi symud tuag at gynllunio llesiant. Bydd angen i chi ddefnyddio'r pum dull o weithio i ddylanwadu ar eich dewis o wrthrychau llesiant yn y cynllun llesiant a dangos wrth ddewis y gwrthrychau hynny:

- bod mesurau ataliol wedi eu hystyried
- bod cydweithio wedi cael ei archwilio
- bod yr unigolion a'r cyrff priodol wedi ymgyfrannu
- bod ymagwedd integredig wedi ei mabwysiadu
- bod effeithiau hirdymor ar gymunedau wedi eu hystyried

Mae hwn yn faes lle buaswn yn disgwyl gweld y broses asesu'n gwella rhwng nawr a chynhyrchiad y cynllun.

13. Edrych ymlaen at gynhyrchu cynllun

Mater hollbwysig i'n hadolygiad o'r asesiad hwn oedd ystyried a oedd y ddogfen yn eglur ynghylch y modd y byddai'r gwaith yn cael ei symud yn ei flaen i ddatblygu amcanion lleol a chynhyrchu cynllun.

Gellid cryfhau'r elfen hon o'r asesiad; byddai'r ddogfen a'r deunydd gwe atodol ar eu hennill o fod yn gliriach am: y camau nesaf; sut fedr unigolion a sefydliadau barhau i ymgyfrannu; yr amserlen; a beth mae'r Cynllun yn bwriadu ei wneud. Mae'n bwysig bod yr eglurhad yn cyfleu sut fydd y deunydd a gasglwyd ar gyfer yr asesiad yn cael ei ddefnyddio i fformiwleiddio amcanion y BGC.

14. Trosolwg

Mae'r dadansoddiad dogfennol uchod wedi adnabod nifer o feysydd lle gallai'r Asesiad, yn ein barn, gael ei gryfhau, yn y tymor byr, cyn iddo gael ei gyhoeddi a hefyd dros y tymor canolig wrth i'r dadansoddiad o'r ymateb ddatblygu ac wrth i'r Cynllun gael ei gynhyrchu. Hefyd gwnaethom drefnu galwad ffôn i drafod yr asesiad gydag aelodau o dîm y BGC sydd wedi ymgyfrannu yn y broses. Bwriad yr alwad ffôn oedd rhoi cyfle i ni egluro/archwilio materion arbennig a amlygwyd yn ein hadolygiad cyntaf a galluogi'r BGC i roi sylw i faterion sy'n rhan o gyd-destun ehangach cynhyrchiad yr asesiad.

Mae nifer o themâu eang cylchol wedi dod i'r amlwg o'n hadolygiad a'n sgwrs. Mae'n amlwg bod hon wedi bod yn dasg enfawr dros gyfnod cymharol fyr, a bod partneriaid wedi gwneud ymdrech fawr i gynhyrchu'r asesiad drafft. Dylai'r gwaith hyd yn hyn, ac yn arbennig y ffordd y cafodd ei reoli a'i strwythuro alluogi'r BGC i ychwanegu asesiad dros amser a datblygu dealltwriaeth ehangach o lesiant yn ardal Conwy a Sir Ddinbych.

Credwn fod angen mynd i'r afael â'r materion canlynol i wella'r asesiad:

nodau llesiant - dealltwriaeth fanylach o'r berthynas rhwng y 36 mater a adnabuwyd a'r saith nod llesiant cenedlaethol

ardal a lle - adeiladu ar yr 11 proffil ardal i ddarparu arwydd cliriach o wahaniaethau penodol a gofodol mewn llesiant ar draws yr ardal

dehongliad ac arwyddocâd y data a chyd-destun ehangach - mwy o eglurhad ar sut mae'r 36 mater a adnabuwyd yn effeithio ar lesiant unigolion a chymunedau a'u harwyddocâd yn benodol i Gonwy a Sir Ddinbych. Dylai hyn gynnwys cyd-destun ehangach ar gyfer rhai o'r materion a adnabuwyd (gweler sylwadau o dan bwynt 5)

integreiddio ar draws themâu - mwy o ffocws ar y gydberthynas rhwng y data a gasglwyd a goblygiadau'r 36 mater hyn i lesiant

heriau ac asedau - rhoi synthesis cliriach o heriau i lesiant yn y tymor byr, canolig a'r hirdymor a dealltwriaeth ehangach o asedau economaidd, cymdeithasol a diwylliannol a'u rôl mewn llesiant ar draws yr ardal.

Cyd-destun rhanbarthol - gwell dealltwriaeth o rôl Conwy a Sir Ddinbych o fewn ardal Gogledd Cymru

Tueddiadau'r dyfodol - rhoi mwy o sylw i effaith posibl tueddiadau'r hirdymor ar Gonwy a Sir Ddinbych yn gyffredinol a'r 11 ardal gymunedol

Symud ymlaen - rhoi disgrifiad cliriach o sut mae'r asesiad yn bwriadu cael ei ddefnyddio a sut fydd bylchau data'n cael eu rheoli a sut fydd cynllunio llesiant yn mynd rhagddo yng Nghonwy a Sir Ddinbych

Cydnabyddir y gellid mynd i'r afael â rhai o'r rhain yng ngweithgareddau arfaethedig y BGC rhwng nawr a chyhoeddiad terfynol yr asesiad.

Gobeithiwn y bydd y materion a godwyd uchod yn llywio'r cydweithio hwn fel bod yr elfennau hyn yn cael eu hadlewyrchu'n gryfach gan y BGC yn Asesiad Llesiant terfynol Conwy a Sir Ddinbych a thrwy gydol y broses cynllunio llesiant.